

Der er gennem tiden blevet anvendt en række materialer i byggeriet, som indeholder miljø- og sundhedsskadelige stoffer. I forbindelse med renoverings- og nedrivningsopgaver er det vigtigt, at disse stoffer identificeres, udsorteres og bortskaffes korrekt.

Bygherres pligter

Ved bygge- og anlægsarbejder (herunder nedrivnings- og renoveringsarbejder) er det bygherrens ansvar, at farligt affald bliver identificeret og anmeldt til kommunen

Bygherren kan vælge at få sin rådgiver eller entreprenør til at hjælpe sig med det praktiske arbejde, men ansvaret for, at det bliver gjort rettidigt og korrekt, kan ikke overdrages til andre.

Anmeldelsen af farligt affald skal ske før opstart af arbejdet på et særligt anmeldeskema, som kan findes på hjemmesiden.

Kravet om anmeldelse indebærer, at der i forbindelse med den almindelige planlægning af arbejdet skal ske en registrering af miljøfarlige stoffer og materialer i bygningen. Denne kortlægning kaldes populært en miljøkortlægning.

Hvad kræver kommunen

Det forventes, at der ved planlægningen af alle bygge- og anlægsopgaver i foretages en vurdering af, om der kan forekomme miljøskadelige stoffer i affaldet

Præcist hvordan arbejdet gennemføres er op til de ansvarlige for projektet. Det er imidlertid vigtigt, at vurderingen er dokumenteret.

Kommunen kan standse arbejdet, hvis der er mistanke om, at der sker en utilsigtet spredning af miljøskadelige stoffer til affaldsstrømmen eller omgivelserne.

Miljøscreening

Ved en miljøscreening opfattes en indledende vurdering af hvilke problematiske stoffer der kan forventes. Ofte vil screening være baseret på historiske oplysninger og en visuel gennemgang af bygningen.

Miljøkortlægning

Ved en miljøkortlægning forstås en nærmere registrering af miljøskadelige stoffer og materialer i byggeriet, som:

- Er på listen over farligt affald.
- Kan give anledning til miljøskadelige emissioner til omgivelserne.
- Kan udgøre et arbejdsmiljøproblem for de folk som arbejder på byggepladsen.

Miljøkortlægningen bør udføres tidligt i planlægningsforløbet, så registreringens informationer kan indarbejdes i projektmateriale.

Hvornår skal der udtages prøver til analyse?

Miljøkortlægningen bør omfatte alle relevante bygningsdele. I forbindelse med kortlægningen vil det ofte være nødvendigt at udtage materialeprøver til laboratorieanalyse.

For at analyserne kan anvendes i forbindelse med en konkret sagsbehandling er det vigtigt, at prøverne er veldokumenterede og udført hos et anerkendt laboratorium. Antallet af prøver bør altid være tilpasset opgaven. Kommunen kan kræve supplerende prøver, hvis dette vurderes nødvendigt af hensyn til sagsbehandlingen.

Metodefrihed

Der gælder ingen faste regler for, hvordan miljøregistreringen skal gennemføres, og hvordan resultatet skal dokumenteres. Miljøregistreringen gennemføres typisk af bygherres rådgiver sammen med øvrige byggetekniske forundersøgelser. Identifikation og eventuel prøvetagning af miljøskadelige stoffer bør udføres af trænede personer med viden om miljø og byggeri.

Arbejder for Københavns Kommune

Alle projekter, som gennemføres for Københavns Kommune, er omfattet af krav om at der foretages en miljøkortlægning. Kravet om kortlægning gælder også vedrivning eller renovering af bygninger, der støttes af kommunen via reglerne om byfornyelse og støttet byggeri eller vis kommunale puljer. Alle er omfattet nu. Skema med hjælp til miljøkortlægning findes på Center for Affalds og Genbrugs hjemmeside.

Er du tvivl om gældende regler, og hvad der forventes, kan du kontakte kommunen for råd og vejledning.

Industrielle forureninger

Gamle industribygninger er meget ofte forurenede som følge af den produktion, der har foregået i bygningerne. Det betyder, at de byggematerialer, som bortskaffes ved nedrivning og renovering, kan være forurenede.

I mange tilfælde er der blot tale om lettere olieforureninger, men der bør altid foretages en vurdering af, om der kan være sket en forurening af produktionsbygningerne, og hvilke miljøskadelige stoffer som kan forekomme i byggeaffaldet.

Vurderingen vil normalt tage udgangspunkt i en historisk redegørelse. Hos Videntcenter for Jordforurening (www.avjinfo.dk) kan du bl.a. finde informationer om hvilke stoffer og forureninger, der er typiske for bestemte industrier.

Hvad er farligt affald?

Du kan læse mere om farligt affald og reglerne for anmeldelse og bortskaffelse af farligt affald i "Faktaark for miljøfarligt bygge- og anlægsaffald", som du finder på hjemmesiden

Arbejds miljø

Husk at der gælder særlige arbejdsmiljøregler for arbejde med farlige stoffer. Dette indebærer, at forekomster af farlige stoffer skal være identificeret og beskrevet inden arbejdet igangsættes.

Hos Arbejdstilsynet kan du få nærmere informationer om reglerne for arbejde med bl.a. asbest, PCB og bly (www.at.dk).

Miljøproblematiske materialer

Eksempler på hvor du finder miljøskadelige stoffer i byggeriet:

PCB:

- Fugematerialer
- Termoruder
- Maling
- Transformatorer
- Kondensatorer

Asbest:

- Rørisolering
- Fliseklæber
- Gulvbelægninger
- Loftsplader
- Facadeplader
- Tagplader
- Ventilationskanaler
- Fugematerialer
- Brandsikring

Bly:

- Maling
- Taginddækning
- Telekabler
- Faldstammepakninger

CFC:

- Køleanlæg
- Opskummede isoleringsmaterialer

Kviksølv:

- Lysstofrør og sparepærer
- Termometre
- Termostater
- Manometre
- Flydekontakter
- Maling

Klorparafiner:

- Maling
- Fugematerialer

Cadmium:

- Maling
- Overfladebelægning

PVC:

- Tagrender og nedløb
- Kabler
- Vinduer og døre
- Gulvbelægninger
- Kloak- og afløbsrør